

Rapport explicativ

**tar l'introducziun d'in cedel electoral per far ina crusch tar las
elecziuns da la regenza e dal cussegl dals chantuns (revisiun
parziala da la lescha davart ils dretgs politics en il chantun
Grischun [LDPC])**

Cuntegn

- 1. Situaziun da partenza**
 - 1.1 Impuls per la revisiun**
 - 1.2 Regulaziun vertenta**
 - 1.3 Situaziun en auters chantuns**
- 2. Finamiras da la revisiun**
- 3. Sboz da consultaziun**
 - 3.1 Principis da la nova regulaziun**
 - 3.1.1 Stgalim da norma**
 - 3.1.2 Integraziun en l'urden giuridic existent**
 - 3.1.3 Cuntegn da la regulaziun**
- 4. Consequenzas finanzialas e persunalas**
- 5. Introducziun da la nova regulaziun**
- 6. Remartgas davart las singulas disposiziuns**

Agiunta

- sboz da revisiun**
- model dal cedel electoral per las elecziuns da la regenza e dal cussegl dals chantuns**

1. Situaziun da partenza

1.1 Impuls per la revisiun

Il 5 da december 2012 ha il cussegl grond approvà en la sessiun da december 2012 la "incumbensa Peyer concernent la simplificaziun da la procedura electorala (cedel da votar per far ina crusch)" cunter la voluntad da la regenza cun 58 cunter 41 vuschs (cf. PCG 3 I 2012/2013, p. 627 ss.).

Questa incumbensa pretenda ina simplificaziun da la procedura per eleger la regenza ed il cussegl dals chantuns. L'element central en quest connex duai esser in cedel electoral per far ina crusch (cf. PCG 1 I 2012/2013, p. 15 s.).

1.2 Regulaziun vertenta

Tenor l'urden vertent survegnan las votantas ed ils votants tar las elecziuns chantunales da maiorz (regenza e cussegl dals chantuns) cedels electorals cun tantas lingias vidas sco sezs che ston vegnir occupads. Lur dretg d'eleger exerciteschan els cun scriver persunalmain ed a maun ils numns da las personas sin ils cedels electorals consegnads (art. 27 LDP; DG 150.100).

1.3 Situaziun en auters chantuns

Il chantun Son Gagl ha – apparentamain sco unic chantun en Svizra enfin ussa – installà per il 1. da schaner 2007 ina procedura cun in cedel electoral per far ina crusch. Questa procedura è vegnida applitgada en il fratemp sin plaun chantunal tar duas elecziuns per la renovaziun totala da la regenza e dal cussegl dals chantuns sco er tar in'elecziun substitutiva en la regenza. La procedura è reglada en il *Gesetz über die Urnenabstimmungen* (UAG; SG 125.31) dals 4 da fanadur 1971. A quella preceda ina procedura d'annunzia: Las propostas electorales ston vegnir inoltradas a l'autorità chantunala cumpetenta 9 emnas avant las elecziuns, suttascrittas dad almain 15 votantas e votants. Las personas proponidas valaivlamain vegnan alura numnadas sin il cedel electoral en urden alfabetic, las candidatas ed ils candidats vertents l'emprim. Il cedel electoral cuntegna ultra da quai tantas lingias vidas sco sezs che ston vegnir occupads. Là pon vegnir inscrittas a maun ulteriuras personas elegiblas. Tar mintga num e tar mintga lingia vida stat in quaderet che po vegnir marcà cun ina crusch. Pir cun metter la crusch en in quaderet vegn dada valaivlamain la vusch. Sch'i vegnan marcads dapli numns che sezs occupabels, daventa tut il cedel electoral nunvalaivel.

2. Finamiras da la revisiun

I duain vegnir stgaffidas las premissas giuridicas ed organisatoricas per che las votantas ed ils votants possian dar giu lur vusch tar las elecziuns da la regenza e dal cussegl dals chantuns cun in cedel electoral per far ina crusch. Questa procedura duai vegnir applitgada per l'emprima giada per las proximas elecziuns da renovaziun da la regenza che vegnan probablmain ad avair lieu ils 18 da matg 2014. La procedura d'annunzia ch'è stringentamain necessaria per las candidatas e per ils candidats duai esser administrativamain uschè simpla sco pussaivel. Il sistem dal cedel electoral per far ina crusch sto esser concepì uschè simpel sco pussaivel ed el sto satisfacer a las pretensiuns che pon vegnir deducidas da la libertad d'eleger. Resguardond questas premissas duai il cedel electoral er permetter da registrar e da quintar las vuschs cun agid d'in scanner.

La procedura per eleger las dretgiras districtualas e la procedura per eleger il cussegl grond na duain betg vegnir midadas envers oz. L'emprima enconuscha en connex cun la pussaivladad da l'elecziun taciturna ina procedura d'annunzia en ils districts. Sch'i dat in'elecziun dal pievel, vegni votà cun scriver a maun il num da las personas elegiblas sin il cedel electoral vid. Tar las elecziuns dal cussegl grond en ils circuls na datti nagina procedura d'annunzia ed i vegn elegì, uschenavant ch'i na vegn betg anc votà avertamain en la radunanza, analogamain a las elecziuns da las dretgiras districtualas.

Perquai che las elecziuns dal cussegl grond e las elecziuns da la regenza han lieu il medem di, èsi inevitabel che las votantas ed ils votants sappian ir enturn en il futur parallelamain cun dus tips differents da cedels electorals (da maiorz).

3. Sboz da consultaziun

3.1 Principis da la nova regulaziun

3.1.1 *Stgalim da norma*

Las furmas da votar èn regladas en ils art. 25 ss da la lescha davart ils dretgs politics en il chantun Grischun, la constituziun na cuntegna naginas disposiziuns en quest regard. La votaziun cun in cedel electoral per far ina crusch sto vegnir reglada da princip en ina **lescha formala**, perquai che questas regulaziuns ston vegnir qualifitgadas sco disposiziuns impurtantas en il senn da l'art. 31 al. 1 CC.

3.1.2 *Integraziun en l'urden giuridic existent*

Las regulaziuns (impurtantas) davart la votaziun cun in cedel electoral per far ina crusch duain vegnir integradas en la lescha davart ils dretgs politics (LDP; DG 150.100) e las regulaziuns main impurtantas, sch'igl exista anc in basegn da regulaziun, en l'ordinaziun respectiva (ordinaziun davart ils dretgs politics [ODPC]; DG 150.200). Per quai sto vegnir integrada suenter l'art. 19j ina nova partiziun "2.b Elecziuns da la regenza e dal cussegl dals chantuns" (art. 19 k ss.). Ultra da quai ston vegnir adattadas resp. cumplettadas en in art. 27a las disposiziuns davart il cedel da votar resp. cedel electoral (art. 27, 33, 34 e 35 LDP).

3.1.3 *Cuntegn da la regulaziun*

Per introducir il cedel electoral per far ina crusch ston vegnir reglads en la lescha ils suandants puncts:

- propostas electoralas (princip ed invit): → **art. 19k e 19l dal sboz**
- procedura d'annunzia: → **art. 19m fin 19q dal sboz**
 - cuntegn da las propostas electoralas
 - suttascripziun (quorum) e represchentanza da las propostas electoralas
 - inoltraziun (termin, autoritad)
 - procedura da rectificaziun (controlla, stritgada, propostas da substituziun)
 - publicaziun da las propostas electoralas
- procedura en cas d'in segund scrutini: → **art. 19r dal sboz**
- procedura en cas d'elecziuns substitutivas: → **art. 19s dal sboz**
- cedel electoral: → **art. 27, 27a, 33, 34 al. 2 e 3 sco er art. 35 al. 2 e 3 dal sboz**
 - furma e cuntegn
 - emplenir
 - cedels vids
 - valaivladad
 - dumbraziun

4. **Consequenzas finanzialas e persunalas**

Ils cedels electorals novs fan che las elecziuns d'aventan pli charas e ch'ellas chaschunan dapli lavur al chantun. Uschia vegnan a s'augmentar ils custs da

producziun dals cedels electorals, perquai che lur concepziun formala dovra dapli lavur e perquai ch'els ston er vegnir stampads en in format pli grond (enfin ussa A6), en spezial pervia da l'instrucziun trilingua necessaria. Per ils novs cedels electorals vegnan examinads ils formats A5 u A4 faudà (cedel electoral ed instrucziun sin in cedel e separads cun ina perforaziun) (en l'aggiunta sa chatta in exempel d'in cedel electoral A4 faudà). Pervia da la nova procedura d'annunzia vegn la lavur administrativa a s'augmentar envers oz. Quella sto vegnir ademplida da la chanzlia chantunala cun las resursas existentas. Il format pli grond dals novs cedels electorals vegn er a chaschunar in pau dapli lavur a las vischnancas cun pachetar e consegnar ils documents d'elecziun.

5. Introducziun da la nova regulaziun

Igl è previs da metter en vigur la revisiun parziala da la lescha davart ils dretgs politics en il chantun Grischun per il 1. da schaner 2014, uschia ch'il cedel electoral per far ina crusch po vegnir applitgà per l'emprima giada tar las elecziuns da renovaziun da la regenza il matg 2014.

6. Remartgas davart las singulas disposiziuns

2.b ELECZIUNS DA LA REGENZA E DAL CUSSEGL DALS CHANTUNS

Art. 19k

En cas d'elecziuns da renovaziun ed en cas d'elecziuns substitutivas da la regenza e dal cussegl dals chantuns pon vegnir Princip inoltradas propostas electoralas per l'emprim e per il segund scrutini.

Remartgas:

Sco previs en l'incumbensa Peyer acceptada duain ils novs cedels electorals per far ina crusch vegnir duvrads tar las elecziuns da la regenza e dal cussegl dals chantuns. Quai premetta ch'ina procedura d'annunzia sto da nov preceder a questas duas elecziuns. Las candidatas ed ils candidats ston vegnir annunziads cun glistas electoralas. Mo persunas annunziadas valaivlamain vegnan alura inscittas sin ils cedels electorals prestampads sco candidatas e candidats. Persunas betg annunziadas pon però er vegnir elegidas, sch'ellas adempleschan las premissas d'elegibladad generalas; ils nums da questas persunas sto la votanta u il votant scriver a maun sin il cedel electoral.

Art. 19I

¹ Fin il pli tard il 15avel glindesdi avant il di d'elecziun publitgescha la chanzlia chantunala en il fegl uffizial dal chantun Grischun l'invit d'inoltrar propostas electoralas.

² Quest invit cuntegna en spezial:

- a) il lieu ed il termin per inoltrar propostas electoralas;
- b) la data d'in segund scrutini;
- c) il lieu ed il termin per inoltrar propostas electoralas per in segund scrutini.

Remartgas:

Tar l'al. 1:

Ils circuls interessads e la publicitad duain vegnir renviads ad uras a l'elecziun ed a la pussaivladad d'inoltrar propostas electoralas.

Tar l'al. 2:

Perquai ch'ils termins per in eventual segund scrutini èn stretgs (tenor l'art. 18 LDP sto avoir lieu in segund scrutini il pli tard 3 emnas suenter l'emprim), ston vegnir publitgads preventivamain la data sco er il lieu ed il termin per inoltrar propostas electoralas per in segund scrutini gia en quest lieu.

Art. 19m

¹ La proposta electorala dastga cuntegnair maximalmain tants nums da persunas elegiblas sco quai ch'i stattan a disposiziun sezs, e nagins nums dapli ch'ina giada.

Procedura
d'annunzia
1. propostas
electoralas

² La proposta electorala sto inditgar il num da famiglia, il prenum, la data da naschientscha e l'adressa da domicil da la persuna proponida.

³ Mintga persuna proponida sto confermar cun sia suttascripziun sin la proposta electorala ch'ella acceptia la candidatura. Sche la conferma manca, vegn stritgà il num.

Remartgas:

Tar l'al. 1:

Las persunas che figureschan duas giadas sin la proposta electorala ston vegnir stritgadas ina giada. Medemamain ston ils nums da las persunas proponidas ch'èn da memia vegnir stritgads da la glista, e quai tenor las reglas da stritgar renconuschidas generalmain, pia da dretga a sanestra e da sut ensi.

Tar l'al. 2:

Questas indicaziuns vegnan duvradas per identifitgar la persuna proponida e per controllar l'elegibladad da quella.

Tar l'al. 3:

La necessitad che la proposta electorala vegnia suttascritta da la persuna proponida duai impedir ch'insatgi figureschia sin la proposta electorala cunter sia veglia. Sche questa conferma manca, vegn stritgà il num.

Art. 19n

2. sottascriziun,
represchentanza

¹ Mintga proposta electorala sto vegnir sottascritta a maun da 20 persunas che han il dretg da votar en fatgs chantunals.

² Ina persuna cun dretg da votar na dastga betg sottascriver dapli ch'ina proposta electorala. Suenten l'inoltraziun da la proposta na po la sottascriziun betg pli vegnir retratga.

³ Las sutsegnadras ed ils sutsegnaders ston designar ina persuna sco represchentanta da la proposta electorala ed ina persuna sco sia substituziun. Sch'ellas ed els desistan da quai, vala l'emprima sutsegnadra u l'emprim sutsegnader sco represchentanta u sco represchentant, la segunda sutsegnadra u il segund sutsegnader sco substituziun.

Remartgas:

Tar l'al. 1:

Il quorum da sottascriziuns pretendì che cumpiglia la proposta electorala sco tala (formular) è relativamain bass per betg difficultar memia fitg l'access a l'elecziun. Il quorum minimal ed il fatg che la sottascriziun sto vegnir fatga a maun duain dentant impedir propostas electorals betg seriusas.

Tar l'al. 2:

Il scumond da retrair la sottascriziun serva a la segirezza giuridica ed impedescha intrigas.

Tar l'al. 3:

La persuna represchentanta resp. – en cas d'impediment – sia substituziun ha il dretg e l'obligaziun da far las decleraziuns ch'èn necessarias per eliminar differenzas, e quai en il num da las sutsegnadras e dals sutsegnaders.

Art. 19o

¹ Las propostas electoralas ston arrivar tar la chanzlia chantunala fin il pli tard il 9avel glindesdi avant il di d'elecziun.

3. inoltraziun

² Propostas electoralas che vegnan inoltradas suenter quest termin na vegnan betg en consideraziun.

Remartgas:

Tar l'al. 1:

Il termin d'annunzia previs da 9 emnas avant il termin d'elecziun è necessari per garantir la producziun dals cedels electorals che pretenda dapli lavur e per pussibilitar ina spediziun coordinada cun ils documents da votaziun per il cas ch'igl han lieu il medem di, er anc votaziuns sur da chaussas federalas u chantunalas. Las propostas electoralas ston arrivar tar la chanzlia chantunala avant la fin da las uras da biro. Il bul postal dal di d'inoltraziun na basta pia betg per observar il termin. Per la cumprova che las propostas electoralas sajan vegnidas inoltradas ad ura èn responsablas las persunas ch'inoltreschan questas propostas.

Tar l'al. 2:

Propostas electoralas che vegnan inoltradas suenter il termin d'inoltraziun na pon betg pli vegnir resguardadas per ils cedels electorals prestampads (vesair er las remartgas tar l'art. 19k qua survart).

Art. 19p

4. rectificaziun

¹ La chanzlia chantunala controllescha cuntinuadamain che las propostas electoralas inoltradas adempleschian las pretensiuns formalas, che las candidatas ed ils candidats sajan elegibels e che las sutscrizziuns sajan valaivlas.

² En cas da mancanzas survegn la represchentanza da la proposta electorala immediatamain in curt termin per eliminar las mancanzas.

³ Sch'ina mancanza na vegn betg eliminada entaifer il termin fixà, è la proposta electorala nunvalaivla. Sche la mancanza concerna mo ina persuna proponida, vegn stritgà sulettamain il num da quella.

⁴ Suentar la scadenza dal termin d'annunzia èsi exclus d'eliminar mancanzas.

Remartgas:

Tar l'al. 1:

Las pretensiuns formalas resultan dals art. 19m fin 19o. L'elegibladad sa drizza tenor l'art. 9 da la constituziun chantunala. Las candidatas ed ils candidats sco er las personas che sutscrivan ston avair lur domicil politic en il chantun Grischun. Las propostas electoralas inoltradas ston vegnir controlladas cuntinuadamain.

Tar l'al. 2:

Sch'i vegnan constatadas mancanzas tar las propostas electoralas inoltradas a chaschun da questas controllas cuntinuadas, survegn la represchentanza da la proposta electorala correspudenta immediatamain in curt termin (paucs dis) per eliminar las mancanzas.

Tar l'al. 3:

En l'appel tenor l'al. 2 ston vegnir renvià explicitamain a la consequenza giuridica che resulta, sche las mancanzas na vegnan betg eliminadas u sch'ellas na vegnan betg eliminadas entaifer il termin (cf. al. 4).

Tar l'al. 4:

Eventualas mancanzas pon mo vegnir eliminadas durant ch'il termin d'annunzia curra. Igl è pia pussaivel da rectificgar la proposta electorala en mintga cas mo fin a la scadenza dal termin d'annunzia.

Art. 19q

La chanzlia chantunala publitgescha en il fegl uffizial dal chantun Grischun ils numns da las persunas che candideschon.

5. communica-
ziun

Remartgas:

Immediatamain suenter la fin dal termin d'annunzia ston vegnir publitgads en il fegl uffizial dal chantun Grischun tut ils numns da las persunas che candideschon.

Art. 19r

Segund scrutini

¹ Propostas electoralas pon vegnir inoltradas a la chanzlia chantunala entaifer 3 dis suenter l'emprim scrutini. Il segund scrutini è liber.

² Per l'ulteriura procedura valan ils artitgels 19m fin 19q conform al senn.

Remartgas:

Tar l'al. 1:

Perquai ch'in segund scrutini sto avoir lieu – tras lescha – il pli tard 3 emnas suenter l'emprim (cf. art. 18 LDP) e perquai ch'ils cedels electorals ston vegnir tramess a las votantas ed als votants fin il pli tard 10 dis avant il di d'elecziun (cf. art. 24 al. 2 LDP), sto il termin d'annunzia esser uschè curt sco pussaivel, per ch'i stettia a disposiziun anc avunda temp per stampar e per spedir ils documents. Il termin è bain curt, ma tuttina realisabel. Pervia da la majoritad absoluta bassa vegni a dar da bel principi mo en paucs cas in segund scrutini, e sche quai è il cas, vegni a sa tractar per regla mo da paucs sezs che ston vegnir occupads. Tut las parts participadas (autoritads, candidatas e candidats, partidas/gruppaziuns, votantas e votants) èn alertas tras l'emprim scrutini, uschia ch'i po vegnir agì svelt. Quai vala en spezial, perquai che la data d'in eventual segund scrutini sco er il lieu ed il termin per inoltrar propostas electoralas per tal vegnan er gia publicads ensemen cun l'invit d'inoltrar propostas electoralas per l'emprim scrutini (cf. art. 19l al. 2 lit. c dal sboz da la LDPC).

Il segund scrutini è liber, q.v.d. i dastgan prender part er novas candidatas e novs candidats.

Tar l'al. 2:

Dal rest vegnan las disposiziuns davart la procedura d'annunzia (art. 19m fin 19q dal sboz da la LDPC) applitgadas analogamain.

Art. 19s

¹ En cas d'ina elecziun substitutiva fixescha la regenza il termin per inoltrar propostas electoralas, observond l'artitgel 17 alinea 1.

Elecziuns
substitutivas

² Per l'ulteriura procedura valan ils artitgels 19l fin 19r.

Remartgas:

Tar l'al. 1:

Elecziuns substitutivas ston vegnir ordinadas tenor l'art. 17 al. 1 LDPC entaifer 2 mais dapi la vacanza. Ils termins che valan en cas d'elecziuns da renovaziun per l'appel d'inoltrar propostas electoralas (art. 19l al. 1 dal sboz da la LDPC) e per l'inoltraziun da talas (art. 19o al.1 dal sboz da la LDPC) na pon perquai betg vegnir applitgads per elecziuns substitutivas. Perquai èsi previs che la regenza fixescha en il cas singul in termin adequat per inoltrar las propostas electoralas. Il termin sto esser fixà uschia ch'ils circuls interessads han avunda temp per tschertgar candidatas e candidats, ma ch'i resta da l'autra vart er anc avunda temp per l'ulteriura procedura.

Tar l'al. 2:

Las disposiziuns davart la procedura d'annunzia (art. 19m fin 19q dal sboz da la LDPC) e davart il segund scrutini (art. 19r) vegnan dal rest applitgadas analogamain en cas d'elecziuns substitutivas.

Art. 27

Cedels da votar e
cedels electorals
1. cuntegn

¹ Il cedel da votar cuntegna en cas da votaziuns sur d'ina chaussa la dumonda da votaziun ed il spazi per la responder.

² Il cedel electoral cuntegna en cas d'elecziuns da la regenza e dal cussegl dals chantuns:

- a) ils nums inditgads en urden alfabetic sin ils cedels electorals valaivels, cumenzond cun las candidatas ed ils candidats vertents, e marcads cun ina numeraziun cuntinuanta;
- b) tantas lingias vidas sco sezs che ston vegnir occupads;
- c) sper mintga num e sper mintga lingia vida in quaderet che po vegnir marcà cun ina crusch.

Remartgas:

Il cuntegn dal cedel electoral per elecziuns da maiorz (elecziuns da la regenza, dal cussegl dals chantuns, dal cussegl grond e da las dretgiras districtualas) e dal cedel da votar en cas da votaziuns sur d'ina chaussa n'è betg stà reglà pli precis en la LDPC enfin ussa.

Tar l'al. 1:

Il cedel da votar en cas da votaziuns sur d'ina chaussa na vegn betg midà.

Tar l'al. 2:

Il cuntegn dals novs cedels electorals per las elecziuns da la regenza e dal cussegl dals chantuns sto vegnir reglà explicitamain. Il sboz surpiglia en quest punct la regulaziun da Son Gagl ch'è sa cumprovada là (vesair er il model agiuntà d'in cedel electoral). Per las ulteriuras elecziuns da maiorz (elecziuns dal cussegl grond e da las dretgiras districtualas) vegnan applitgads ils cedels electorals vertents (cedel electoral cun tantas lingias vidas sco sezs che ston vegnir occupads).

Art. 27a

¹ Per la votaziun ston vegnir duvrads ils cedels da votar ed ils cedels electorals uffizials.

2. emplenir

² Ils cedels da votar ed ils cedels electorals ston vegnir emplenids respectivamain midads persunalmain ed a maun. L'artitgel 25 alinea 2 resta resalvà.

³ Sin il cedel electoral da las elecziuns da la regenza e dal cussegl dals chantuns vegn fatga ina crusch tar:

- a) ils nums da las candidatas e dals candidats ch'èn inditgads sin ils cedels electorals prestampads;
- b) ils nums d'autras personas elegiblas che la votanta u il votant scriva sin las lingias vidas.

Remartgas:

Tar l'al. 1:

Questa disposiziun correspunda a l'art. 27 al. 1 vertent da la LDPC.

Tar l'al. 2:

Questa disposiziun correspunda a l'art. 27 al. 2. Er il nov cedel electoral sto vegnir emplenì persunalmain ed a maun da la votanta u dal votant.

Tar l'al. 3:

Per eleger valaivlamain ston – tant per las elecziuns da la regenza sco er per las elecziuns dal cussegl dals chantuns – ils nums da las candidatas e dals candidats stampads sin il cedel electoral vegnir marcads cun ina crusch. Il medem vala er per ils nums d'autras personas elegiblas che la votanta u il votant ha scrit a maun sin las lingias vidas.

Tar las outras elecziuns da maiorz (elecziuns dal cussegl grond e da las dretgiras districtualas) vegni votà sco enfin ussa cun scriver persunalmain ed a maun ils nums da las personas elegiblas sin las lingias vidas dal cedel electoral.

Art. 33

¹ Ils cedels electorals valan sco vids, sch'els na cuntengan nagin num respectivamain nagina vusch valaivla tar las elecziuns da la regenza e dal cussegl dals chantuns.

² Ils cedels da votar valan sco vids, sch'els na cuntengan nagina resposta a la dumonda ch'è vegnida suttamessa a la votaziun.

Remartgas:

La definiziun vertenta existenta dals cedels electorals vids sto vegnir cumplettada per ils novs cedels electorals per las elecziuns da la regenza e dal cussegl dals chantuns.

3. cedels
electorals u
cedels da votar
vids

Art. 34 al. 2 e 3

² Nunvalaivels èn cedels electorals tar las elecziuns da la regenza e dal cussegl dals chantuns ultra da quai, sch'ils nums marcads cun ina crusch surpassan il dumber dals sezs che ston vegnir occupads.

4. cedels electorals u cedels da votar nunvalaivels

³ alineia 2 d'enfin ussa

Remartgas:

Tar l'al. 2:

Quest motiv da nunvalaivladad sto vegnir previs da nov, e quai exclusivamain per ils cedels electorals per far ina crusch tar las elecziuns da la regenza e dal cussegl dals chantuns. Tenor la regulaziun vertenta valan però ils cedels electorals che cuntegnan dapli nums valaivels che sezs che ston vegnir occupads. Il biro electoral sto dentant stritgar ils nums da memia da sutensi e da dretga a sanestra (cf. art. 35 al. 2 LDPC). Tar ils novs cedels electorals discriminass questa regulaziun però systematicamain quellas persunas che la votanta u il votant scriva sin las lingias vidas. Quellas vegnissan pertutgadas sco emprimas d'ina eventuala stritgada, sch'il dumber da nums marcads cun ina crusch ch'èn prestampads, ma ch'èn er scrits a maun sin las lingias vidas surpassa il dumber da sezs che ston vegnir occupads. Perquai èsi previs che tut il cedel electoral daventa nunvalaivel, sch'el cuntegna memia bleras cruschs, q.v.d. dapli cruschs che sezs che ston vegnir occupads.

Tar ils cedels electorals per las elecziuns dal cussegl grond e da las dretgiras districtualas vala vinavant la regulaziun da stritgada en cas ch'igl èn vegnids inditgads memia blers nums valaivels (cf. latiers er art. 35 al. 3 dal sboz da la LDPC).

Tar l'al. 3:

L'al. 3 corresponda a l'al. 2 vertent.

Art. 35 al. 2 e 3

² Tar las elecziuns da la regenza e dal cussegl dals chantuns na vegnan ultra da quai betg quintads:

- a) ils nums da las personas che candideschan sco er ils nums d'autras personas elegiblas che n'èn betg marcads cun ina crusch;
- b) ils nums da las personas che candideschan sco er ils nums d'autras personas elegiblas ch'èn marcads cun ina crusch, ma ch'èn stritgads tras a medem temp.

³ Sch'in cedel electoral cuntogna dapli nums valaivels che sezs che ston vegnir occupads, èn las vuschs da memia nunvalaivlas. Ils nums vegnan stritgads da sut ensi e da dretga a sanestra. Per las elecziuns da la regenza e dal cussegl dals chantuns resta resalvà l'artitgel 34 alinea 2.

Remartgas:

Tar l'al. 2:

Per ch'ina candidata u in candidat possia vegnir elegì valaivlamain, sto ses num vegnir marcà cun ina crusch sin il cedel electoral da las elecziuns da la regenza e dal cussegl dals chantuns (lit. a). En la lit. b è reglà il cas ch'in num è bain marcà cun ina crusch, ma stritgà tras il medem mument: er questas vuschs na vegnan betg quintadas.

Tar l'al. 3:

L'al. 3 correspunda a l'al. 2 vertent. Questa regulaziun da stritgar vuschs vala oravant tut anc per rectifitgar ils cedels electorals per las elecziuns dal cussegl grond e da las dretgiras districtualas. En cas da las elecziuns da la regenza e dal cussegl dals chantuns è percenter decisiv l'art. 34 al. 2 dal sboz da la LDPC: Cedels electorals, tar ils quals il dumber da nums marcads cun ina crusch surpasa il dumber da sezs che ston vegnir occupads, èn dal tutfatg nunvalaivels.